

פעולת צדיק

ע"ש מהר"ץ זצוק"ל - גאון רבני תימן ותפארתם

טל : 09-8631725

* בית מדרש יאכון להוצאת ספרים ישיבתי תורה ילפי אסורת ק"ק תימן

בפתח הגליון

מכון פעולת צדיק שהוקם בשנת ה'תשד"מ נקרא ע"ש מורינו ורבינו גאון רבני תימן ותפארתם מהר"ץ זצוק"ל, אשר גולת הכותרת בחיבוריו היא ביסוס מנהגי ק"ק תימן וע"א על אדני התלמוד והפוסקים ראשונים ואחרונים.

המוסד נוסד מתוך מגמה להעלות על מכש הדפוס את מפעלו הספרותי תורני של מהר"ץ ושל חכמים אחרים מתימן. להציל את פרי עמלם מתהום הנשייה ולהנחילם לציבור יוצאי תימן ולבניהם אחרים בבחינת "שאל אבוק ויגדך זקניך ויאמרו לך". הספרים והקונטרסים שהמכון הוציא כבר לאור (שמספרם מתקרב לחמשים) ובע"ה עתיד להוציא - מיועדים מחד גיסא לתלמידי חכמים שתורתם אומנותם, ומאידך גיסא לעמלי יום יום הקובעים עתים לתורה.

בראש המכון עומד מו"ד הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א השוקד באהלה של תורה וכבר נודע שמו בשערים כמי שאיזן וחוקר כמה וכמה מחיבוריו של המהר"ץ ושל חכמים אחרים.

בין הבולטים בספריו: "פסקי מהר"ץ" עם פירוש בארות יצחק ששה כרכים. שו"ת "עולת יצחק" שני כרכים. וגולת הכותרת "שולחן ערוך המקוצר" שלשה כרכים. שרק לאחרונה ראה אור וכבר אזלו כל מהדורותיו.

לבד מהוצאת כתביהם של חכמי תימן, מפיץ המכון את מורשת אבותינו בשבתות וימי עיון. בעריכת חידושים לבני ישיבות ובני נוער. ובהענקת מילגות לאברכים כותבי חישובי תורה ובירורים הלכתיים הנסבים אודות מורשתנו הרוחנית.

כמו כן פתחנו בית מדרש בבני ברק (השוכן בבית הכנסת "דברי קהלת" ע"ש הרה"ג סעדיה קהלת זצ"ל) שבו שוקדים על תלמודם אברכים יקרים טור ושלחן ערוך יורה דעה כפי מסורת אבותינו, וכן שיעורי תורה לתינוקות של בית רבן במסורת ק"ק תימן, אחד בנתניה והשני בבני ברק (בביה"כ"נ "מקור חיים") ובהם לומדים עשרות ילדים.

תודתנו נתונה לידידנו ר' רפאל גדסי הי"ד על סיועו בפתיחת הכולל - ערב, וכן לידידנו יד ימינו ר' שלמה צדוק הי"ד שעושה ימים כלילות בסיוע למוסדנו, תהי משכורתם שלמה ויתברכו בכל מילי דמיטב.

יהי רצון שזכה החזיר עטרת אבותינו ולהרים קרן עדתנו עד ביאת משיח צדקנו במרהיב בימינו א.כ.ו.ר.

תזכו לשנים רבות ומועדים טובים
הרב עמנואל בשארי
מנכ"ל "פעולת צדיק"

יומא דהילולא - משמעותו

חברי מכון "פעולת צדיק", שהציבו לעצמם מטרה להעמיק חקר בתורתם של רבני תימן ועל צבא תהילתם מהר"ץ זצוק"ל ולהפיצם ברבים, עורכים ביום פטירתו שהוא כ"ח ניסן, מידי שנה בשנה (בל"ג) כנס גדול ללימוד תורה ויראת ה'. למעלה מ"ט עשרות שנים עברו מאז, אבל אור תורתו זורח לנו מספריו המלאים זיו ומפיקים נוגה, ומוסיף והולך מעוד כת"י שלו המתגלים לנו. המקורות לקביעת תאריך פטירתו של מהר"ץ זצוק"ל ביום שבת קודש, פרשת קדושים, במנחה, כ"ח ניסן ה'תקס"ה.

תאריך זה קבענו ופרסמנו על פי המובא בספר סערת תימן דף כ"ג בזה הלשון, ביום שבת קודש כ"ח ניסן שנת בקי"ו לשטרות, ה'תקס"ה ליצירה, נפלה האבן הראשה, נקרא אל על לחיי נצח מהר"ץ זצ"ל זקן ושבע ימים ע"כ. עדות זו נתאשרה לנו ממקור אחר שהמציא לנו אחד מצאצאיו של מהר"ץ, ר' דוד חכם נר"ו, בדף מתוך תכלאל כת"י שברשותו בו נרשמו דור אחר דור תאריכי הפטירות במשפחה ובראשם מהר"ץ, וז"ל, נסתלק מו"ז (מורי זקיני) מהר"ץ זלה"ה, יום שבת במנחה, כ"ח ניסן, בקי"ז, סדר קדושים ע"כ. וההבדל שביניהם בשנה אחת, ברור שמקורו אינו אלא משכחה כי עברו שנים מאז, דמיניה וביה מוכח טעותו, שבדקנו ומצאנו שבשנת בקי"ז לא חלה שבת קדושים בכ"ח ניסן, רק בשנת בקי"ו.

דיוק זמן הפטירה שהודיענו הנכד שהיה במנחה, ללמדינו בא על מעלתה של שעה זו שהיא עת רצון כנודע, ומבואר בזה"ק תרומה דף קנ"ו שנפטרו אז שלושה ראשי אלפי ישראל משה יוסף ודוד, ועיין עוד למהר"ץ עצמו בעץ חיים דף קמ"ז מה שכתב בעניין זה. מקור עניין "יומא דהילולא" ומהותו

יש ששאלו על מה ולמה ראינו לקבוע האיי יומא דהילולא, עניין שלא היה נהוג אצלנו מעולם, ובפרט לדין הנמשכים אחר שיטת גאון עוזינו מהר"ץ שלא לשנות מהמנהגים הקדומים. לאמיתו של דבר אין כאן שאלה, כי הנהגת דברים חדשים טובים, אינה נחשבת שינוי מנהג, ויש לזה הרבה ראיות למי שישקוף בעיון נכון בספריו של מהר"ץ, מה גם כגון עניין זה שהוא נחוץ מאד בדורינו אנו. מכל מקום ליתר שאת, יש להראות סמך ומקור לזה מדברי מהר"ץ עצמו, שכן כתב בספרו עץ חיים (ח"ב דף פ"ג פ"ד) בטעם מנהגינו מימי קדם לקרות מן יועל משה וגו' בנועם וניגון שיר, דלכאורה הלא אדרבה קינה מיבעי ליה. ותירץ שלשה תירוצים, ואחד מהם הוא על פי מה שכתב מהר"א גלאנטי שבשעת פטירת הצדיק מתעוררים כל מעשיו הטובים שעשה וכל התורה שעסק בה וכו' וכולם חוזרים ומתחדשים. ונוסיף להביא בזה הא דאיתא בליקוטי הש"ס להאר"י בברכות דף ו': ביום פטירת הצדיק מן העולם, אין העסק אלא בתורה ובמעשים טובים אשר חידש הוא, וזהו סוד מה שאמרו (בברכות שם) אגרא דבי הילולא מילי, פי' מילולי ודבריו שחידש.

ומעניין זה הביא רש"י ביבמות דף קכב. בשם תשובת הגאונים, כל הנך ריגלי דאמוראי, היינו יום שמת בו אדם גדול, קובעים אותו לכבודו. ומידי שנה בשנה כשמגיע אותו יום, מתקבצים ת"ח מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם ע"כ.

אמנם משמחה ושירים סעודה ומשתה, נמנענו בשנים עברו בעת ובעונה הזאת, מפני שימים אלו הם ימי ספירת העומר שנוהגים בהם קצת אבילות, אבל העיקר עשינו אתערותא דלתתא בלימוד תורתו, פקודי ה' ישרים משמחי לב. אבל בשנה זו לרגל סיום מסכת וסיום הי"ד החזקה להרמב"ם, המצטרפים ליומא דהילולא, ייערכו בס"ד גם שירה וזמרה לכבודה של תורה.

חמץ ומצה, באספקלריא חינוכית / אבנר לדאני - מארי במדרש "פעולת צדיק"

אפשר למצא הקבלה בין תכונות הבצק לבין נפש ילדינו ידוע שלחמיצות הבצק ישנם שלושה שלבים:

- א. התנפחות.
 - ב. בקיעת סדקים.
 - ג. נודף ריח חמיצות (ולכן הוא נקרא חמץ).
- התקנה לבצק שלא יחמיץ היא להכותו או לנענעו כל הזמן, ולא להניח לו לשהות 18 דקות ללא התעסקות. לעניות דעתי - יש בזה דמיון ומסר לנו כהורים וכמחנכים בעיצוב אישיות ילדינו. אל לנו לתת לילד "לגדול לבד". עלינו להשקיף היטב במשך שנות ילדותו על מעשיו והתנהגותו. לנענע אותו בהסברים, תוכחות ושבט מוסר. נענוע זה ימנע ממנו "חמיצות" וקלקול טעמו הטוב. ילד שאינו נמצא במצב של עינא פקיא מצד הוריו עלול לפתח בפנימיותו - כמו החמץ - תופעות שליליות שיגרמו לסדקים בנפשו וח"ו אחריתו מי יסורנה.
- מסופר בגמרא שאחד מתלמידיו של מר זוטרא נכשל במעשה גניבה, מר זוטרא גילה את הגנב לפי מעשה אחר של אותו התלמיד (ניגב ידיו במגבת חבירו) שלכאורה אינו סממן של גנב מועד. כאן באה לידי ביטוי חכמתו הרבה בהבנת מבנה נפש של התלמיד.
- כמו שאין ממתינים לבצק לשהות 18 דקות וממהרים לאפותו ולעצב את תבניתו הסופית והמוצקה - כך אל לנו להמתין אלא לגבש ולבנות אישיות הילד עוד הרבה לפני הגיעו לגיל 18.
- כשם שבהכנת הבית לפסח אנו בודקים בכל החורים והסדקים - מקומות שבמשך ימות השנה אין אנו מקדישים להם תשומת לב - כך כדאי שנוצל את "זהגדת לבנך" לעשות חשבון נפש וסיכום תקופה בקשר לבנינו היקרים. לבדוק "בחורים ובסדקים" אם לא חדר ח"ו קמצוץ "חמץ" לנשמתו תוך כדי עסוקינו וטרדותינו בשיגרת חיי היום יום. והבדיקה זו תיעשה בעדינות ובעומק כמו נר הבדיקה ולא ח"ו באש שלהבת שרק מזיקה ואינה חודרת לעומק. כשם שבבנין לפסח אנו מגלים את כל "האוצרות" שהיו חבויים עמוק עמוק מתחת למגירות ומאחורי הארונות - כך לפנינו הזדמנות מצויינת לחטט ולחשוף את כל הנקודות החיוביות הטמונות בילדינו, לטפח אותן ולעודדן. והיה אם דברי אגרת זו יהיו כתזכורת על הידוע - דינו..

מעשיהם של צדיקים

זה שמי לעולם - סיפור מחיי המהרי"ץ זיע"א

שמו של מהרי"ץ יחיא, ושם משפחתו צאלח, משמעותם: יחיא - חיים. צאלח - צדיק/טוב. בהקשר לשם זה מובא הסיפור הבא: בתימן היה שופט גוי ושמו "יחיא צאלח אלכבסי" ומושל בעיר צנעא. באו אליו הגויים ואמרו לו: לא יתכן ששמו של ראש היהודים יחיא צאלח, יהיה כשמןך - זוהי פגיעה בכבודך ובמעמדך הרם! הזמין אותו מושל למהרי"ץ ואמר לו: שנה את שמך, כי לא יתכן ששמותינו יהיו שווים! אמר לו מהרי"ץ: זה שמי לעולם. אני איני משנה כלום. אם רצונך - תקרא לעצמך בשם אחר! ענה לו המושל: אני אומר לך פקודה זו ואין לסרב לי - ואתה עור וחסר דעת! ענה לו מהרי"ץ: מום שבך אל תאמר, שאני עור בעיני השמאלית ואתה עור בעיני הימנית...! (מהרי"ץ התעוור בעת תפילתו על עצירת גשמים שמסר נפשו על צערן של ישראל, ואין כאן מקום להאריך).

אמר המושל למהרי"ץ: צא החוצה וחכה עד שאפסוק עליך את הדין!

מעשה זה היה ביום ששי, וכוונתו של אותו מושל רעה היתה לעכב את הצדיק עד הערב, ולגרום לו לחלל את השבת. מה עשה מהרי"ץ? עשה יחודים נוראים עד שנעשתה כעין צורתו ממש ברחוב מול חלון ביתו של המושל. הלך לו מהרי"ץ לביתו כשהדמות שלו נשאר שם. (כי זאת לדעת, שהמהרי"ץ מלבד גדולתו וגאונותו בכל חלקי תורתו הקדושה, היה לו יד ושם גם בגסתרות ובשמות הקדושים).

המושל היה פתח מדי פעם את חלון ביתו ומציץ החוצה לראות שמהרי"ץ לא הלך, ואמנם ראה את דמותו ונגרע. מהרי"ץ הכין עצמו לשבת והתפלל, ולמד כדרכו בקודש עד צאת השבת.

במוצש"ק בא מהרי"ץ להבדיל והיה לו נר שעונה ומתחתיו בסיס נחושת. כתב הוא את שמו של אותו מושל רשע על נר השעוה והחל לומר את הבקשות שלפני ההבדלה. כיון שהגיע למלים: "וכל היועץ עלינו עצה שאינה טובה וכו' למען שמך גדעו, נתצו, בלבלו, טלטלו, הכריתו, החריםו, השמידו, הפר עצתו וקלקל מחשבתו", היה נועץ את המחט בשעוה, על כל מלה ומלה, ומכוין זאת על המושל.

בביתו של המושל היתה בהלה נוראה. הוא התפתל מכאבים נוראים ואמר שמרגיש שנועצים מחטים בבשרו. לא הועילו שום רפואות ורופאים. וכך המשיך לעשות מהרי"ץ כפעם בפעם, עד שעלה עמוד השחר.

אז כבה הצדיק את נר השעוה, זרקו לארץ ואמר: "כן יאבדו כל אויבך ה' יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה".

באותה שעה ניגף אותו מושל רשע. ברוך המקום שעקרו, וברוך מהרי"ץ שציערו. זכותו הגינה על דורו, וכן תגן עלינו ועל כל ישראל אכי"ר.

אגדתא דפסחא פרי עין חיים

מכון פעולת צדיק

לבחורי הישיבות הקטנות יצ"ו

נצלו את ימי בין הזמנים וחול המועד פסח ללימוד ושינון

על אגדתא דפסחא **עין חיים**

מאת **מהרי"ץ** זצ"ל לפי ההגדה
"פרי עין חיים"

מדף י"א - צ"ט

על החומר הנ"ל ייערך מבחן נושא פרסים:

בחורי הישיבות הקטנות שיענו נכונה על השאלות דלקמן וישלחו את התשובות בדואר יעברו שלב נוסף לפני השלב האחרון הפומבי.

המבחן הפומבי ייערך בערב ההילולא בירושלים בין העולים לשלב האחרון, ויוכתרו חתני "עין חיים".

פרס א: 500 ש"ח. פרס ב: 400 ש"ח. פרס ג: 300 ש"ח. ועוד פרסים חשובים.

לציבור הרחב יצ"ו

נצלו את הזמן וחול המועד

פסח ללימוד ושינון
עין חיים

על אגדתא דפסחא

מאת **מהרי"ץ** זצ"ל לפי ההגדה
"פרי עין חיים"

מדף י"א - צ"ט

בין העונים נכונה על השאלות דלקמן תיערך הגרלה בערב ההילולא בירושלים.

פתרונות נא לשלוח לפעולת צדיק רח' בירנבוים 13 ת.ד. 1719 (מיקוד 51647) בני ברק לא יאוחר מכ"ג ניסן. לצייץ: כתובת, טלפון, גיל. בחורי הישיבות הקטנות יציינו גם את שם הישיבה. פרטים על החידון בטל': 6760105 - 03 (בין השעות 10 - 9 בבקר).

03- 6741445

09 - 8651725

03 - 6761594 או לפי טלפון

שאלות שלב א'

(א) כיצד הוא סדר הקערה?

(ב) האם מברך על כל כוס וכוס מד' כוסות קודם השתיה ולאחריה או לא? כתוב מסקנת מהרי"ץ.

(ג) קידוש ליל פסח מיושב או מעומד?

(ד) מי נקראת אשה חשוכה שחייבת בהסיבה?

(ה) מה הם הבי' תבשילין שאמרו, ומסקנת מהרי"ץ?

(ו) כמה הוא שיעור כזית, והאם יש דבר שצריך לאכלו כלילה זה פחות מכזית והמנהג בזה?

(ז) מהו טעם הסוברים לברך על המרור בורא פרי האדמה, וכיצד יעשה לפטור עצמו מהברכה לצאת ידי כולם?

(ח) מדוע לא תקנו ברכה על קריאת ההגדה?

(ט) מהו פירוש הדין כל שלא אמר פסח מצה ומרורים לא יצא ידי חובתו?

(י) אימתי נעשית בציעת האפיקומן?

(יא) נאמר בפסוק אז ישיר משה ובני ישראל את השירה וגו', למה נקט שירה ולא שיר?

(יב) למצות כורך האם צריך כזית מצה וכזית מרור או שבין הכל יהא שיעור כזית?

(יג) כמה ככרות לוקח לאכילת מצה בימי הפסח בחול ובשבת?

(יד) מהו ההבדל בין שמחה לששון? מהו פירוש תיבת ובתשניק? מה התועלת בקרבינו להר סיני אילו לא היינו מקבלים את

התורה?

(טו) טיבול הכרפס, והמצה, במלח או בחרוסת?

מפגשות צדיק

יצאו לאור!

ספרים

חדשים ומפוארים!

א. אגדתא דפסחא

"פרי עץ חיים" (מהדורא חדשה)

ב. פרקי אבות

עם פירושי: רבינו עובדיה,

מהר"ן, פעמון זהב למהר"י

ונה. ועל כולם סובב הולך פירוש

חדש - **מילי דאבות**

להרה"ג יצחק רצאבי שליט"א

טלפונים להזמנות:

03 - 6741445 - 09- 8651725

03 - 6761594

לרגל יומא דהילולא ה - 192 שנה של

רבינו הגדול מהר"ן

(מהר"ר יחיא צאלח) זיע"א גאון רבני תימן ותפארתם יתקיים בע"ה כנס תורני ביום ראשון בערב, אור לכ"ח ניסן התשנ"ז (4/5/97) למננים) משעה 18.30 ואילך באולמי אפריון רח' ירמיהו.. ירושלים במעמד רבנים ותלמידי חכמים ישאו דברים:

הרה"ג עיון חובארה שליט"א

הרה"ג שלום הלוי שליט"א

הרב עמנואל בשארי שליט"א

הרה"ג עזריה בסיס שליט"א

הרה"ג יצחק רצאבי שליט"א

הרה"ג פינחס קורח שליט"א

ינחה את המעמד הרב אביחי שלום שליט"א.

ינעים את הערב המשורר שר שלום קשת בשירה ובזמרה תימנית מקורית, לרגל סיום מסכת וסיום כל הרמב"ם. מבחן פומבי ארצי, ייערך לתלמידי ישיבות קטנות על אגדתא דפסחא "פרי עץ חיים" ובסיומו יחולקו מילגות לתלמידים הזוכים.

לכבוד הכנס יצאו ספרים חדשים וניתן לרכשם במקום.

* מנחה וערבית במקום * למשתתפים יוגש כיבוד * כניסה חפשית * מקום מיוחד לנשים בקרא דאורייתא המארגנים

הסעות הלוך וחזור (בתשלום) יצאו מבני ברק ומנתניה.

טלפון להרשמה ובירורים: בני ברק - 5745225 - 03

נתניה - 8651725 - 09